

D O W O D Y

Probujące Naturę Ziemią Wieczystą Wioski Kolnian w Powiecie Kowieńskim położoney od Ur. Jana Karnickiego Podstolego Inflan: po wygasley Linii Piotra Karnickiego za Przywileiem Juris Caduci w Roku 1774, na Dniu 5. Miesiąca Grudnia uzyskanym Aktora.

PRZECIWKO

Urodzonym Adamowi Michałowi Mateuszowi y Dawidowi Meysztowiczom Sędzicom Ziemi: Kowien: Lennym Prawem Wioskę Kolniany trzymającym Possessorom.

KTORYCH TRESC

Wszelkie Dobra w jakiej Naturze zastała Unia, w takiej iuz wiecznie trwać powinny, Zastała Unia Wioskę Kolniany w Naturze Ziemiękiej Wieczystey, więc Wioska ta w Naturze Ziemiękiej Wieczystey na zawsze ma zostawic y to się okaże w Punkcie pierwszym.

Po wygley każdego Szlacheckiego Domu Linii y niezaydowaniu się Sukcessorow Dobra wszelkie do szafunku Krolewskiego przyp dają; Wygasta Linia Karnickiego ktoremu przed Unią nadane zostało Wioski Kolnian Dziedzictwo, niezaydując się Sukcessorowie Karnickiego od czasow Unii aż do tychczas, więc Wioska Kolniany do szafunku Nayiasn: Monarchy dopiero panującego przypadła, y to się dowiedzie w Punkcie drugim.

A ztąd wypadnie Konkluzya że Przywiley Juris Caduci przez Urodzonego Karnickiego uzyskany jest Prawny dobry y sprawiedliwy. A zatym Wioska Kolniany na mocy tego Przywileiu z zdaniem Kalkulacyi od Daty Exportowania onego, y z powrocciem Expensow Prawnych dla tegoż Urodz: Karnickiego przysądzona być powinna.

Punkt Pierwszy.

Wioska Kolniany odlączona od Starostwa Korniałowskiego, że od Nayiasn: Zygmunta Augusta Urodzonemu Mikołaiowi Wenecyanowi za wierne iego zaslugi Prawem Lennym nadaną została, w którym momencie Natura tey Wioski dożywotnia w Lenną odmieniła się, zaświadcza tę Prawdę Extrakt Listu tegoż Nayiasn: Zygmunta Augusta do JW. Hrehorego Alexandrowicza Chodkiewicza Hetmana W. X. Lit. Dzierżawcy na owczas Korniałowskiego wydany, zalecający aby za onym nieodwłoczne podanie Wioski Kolnian w Possesją Mikołaiowi Wenecyanowi nastąpiło.

1562 April. 17 *Widzieć takowy List składający się.*

Za tym Listem zostawczy w wiązonym Wenecyan w Wioskę Kołniani wzięł u Jerzego Wilbutowicza na potrzebę służby Ziemskiej wojenney Summę Pieniędzy Kop Groszy Litt. 300, w ktorey zastawiwszy Wioskę Kołniani wspomnionemu Wilbutowiczowi, dni życia swojego zakończył.

Po śmierci ktorego gdy takowa Wioska Kołniani znowu do szafanku tegoż Nayiaśniej: pod owezas Panującego Monarchy przypadł a Piotr Kurnicki zwrociwszy pomienioną 300 Kop Groszy Litt. Jerzemu Wilbutowiczowi Summę, Przywilej Lenności w Roku

1767 Maja 4 uzyskał, którym oraz Przywileiem, iż ieśliby po sobie równie iak Wenecyan Potomkow Męskiego Rodzaju niezostawił, aby Summa 300 Kop Groszy Litt. przez Wenecyana u Jerzego Wilbutowicza na potrzebę służby Wojenney wzięta, a przez iego Wilbutowiczowi opłacona od Exportującego po śmierci iego podobny Przywilej Lenności Sukcesorkom iego, krewnym lub kogoby on słusznym zapilem uczynił tey Summy Aktorem, zwrocona była, ubeścieczył. *Widzieć takowy Przywilej z akt' Ziemi: Kowien: wyięty a do Przywileju Konfirmacyjnego przez Kurnicką uzyskanego wprowadzony.*

Zatym więc Przywileiem zostawczy Kurnicki Wioski Kołnian Lennikiem a uważając, że y Przywileiem ubeścieczona 300 Kop Groszy Litt. Summa na potrzebę oyczyzny bo na służbę Wojenną przez Wenecyana została obroconą, y że on sam wodząc Roty przeciwko Nieprzyjaciolom procz zerowia y życia zostając w Niewoli Nieprzyjacielskiej, niemało własnego ażaradował majątku, poczoł szukać więkłych od tegoż Panującego pod owezas Manarchy względów.

Jakoż za wstawieniem się Panow Rad: ktorzy pod owezas zupełnie wiadomi byli o iego zasługach mianowicie Wo ewody Wileńskiego y Kanclerza W. X. Litt. Radziwiłłow Hetmana W. X. Litt. Chodkiewicza y Podkanclerzego W. X. Litt. Wołłowicza, teyże samey Wioski Kołnian naturę Lenną, w Ziemią Dziejczną odmieniający uzyskał Przywilej.

1569 Jan. 15 *Widzieć y ten Przywilej rownie iak pierwszy z Akt Ziemi: Kowien: Extraktem wyięty, a do tegoż Przywileju Konfirmacyjnego przez Kurnicką uzyskanego inferowany.*

Ma więc Sąd Nayiaśn: z tego Przywileju uwiadomienie pewne że Wioska Kołniani w początkach swoich dopoki od Starostwa Korniałowskiego odłączoną nie został, była Natury Dożywotney; w czasie późniejszym przez Przywileja jeden Wenecyanow, a drugi Kurnickiemu wydawane na Lenność, była Lenną, nakoniec przez powtorny Przywilej temuż Kurnickiemu na wieczność wydany, stała się Ziemią Dziejczną.

Gdy więc Traktat Unii Xięstwa Litt. w tymże Ru. 1569 na dniu 15 Lipca, w sześć Miesiący po wysłzym Naturę Wieczności w Wiosce Kołnianach tworzącym Przywileju, został Wioskę Kołniani w Naturze Ziemskiej Wieczyfey, y gdy tenże Traktat Uniowy, aby wszelkie Possessye w nieodmienney na zawsze, zostawały naturze zabezścieczył y obwarował, w słowach: *Także Wieczności Feuda abo Lenna Frymarki Zamiany Dożywocia Zastawy*

stawy wszelakie na Seymie y bez Seymu uczynione wedle każdego Przywileju wiecznemi czasy dzierzane być mają nie przywodząc ich w żadną wątpliwość ktorymkolwiek obyczajem y wykładem. Więc Natura Wioski Kołnian Dziedziczna w ktorey ią zastała Unia, nie tylko odmienną, ale y w najmniejszą wątpliwość przywodzoną być nie powinna.

Wyimując takowy Przywilej nadający Dziedzictwo Kurnickiemu Wioski Kołnian z Metryk W. X. Litt. Urodzony Karnicki, nieomieszkał nawet, niepotrzebnego sobie wyiąć Dekretu Relacyjnego, ktorego srona przeciwna nie omylnie na obronę swoją używać zechce, nietai go, składa przed Sądem, zna takowych Dekr tow (ieżeli on nastął Legalnie) nieograniczoną powagę, nie chce nic mówić przeciwko onemu, oddaie w całkowitości kwestyą względem onego do Sądowego rozwiązania, zamilczec atoli nie może z iakowych przyczyn nastął, y z iakowych pobudek utworzonym został ten Dekret.

Gdy Kurnicki niezapisawszy tey Wioski Dziedzicznej Kołnian Zonie swojej y żadnego majątkiem swoim nie uczyniwszy rozrządzenia dni życia swojego zakończył, na owczas Marcin Połujan nie wiedzący o Przywileju powtornym na Wieczność Wsi Kołnian Kurnickiemu wydanym, o tym tylko wiedząc doskonale że Kurnicki żadnego nie zostawiwszy Potomka odumarł, Przywilej sobie Lenności na wspomianą Wioskę Kołniany exportował

Wytoczyła się zatem Sprawa przed Sąd Relacyjny między Marcinem Połujanem a Zoną zeszlęgo Kurnickiego, przed którym gdy Kurnicka de Domo Anna Wisztycka w powtornym zamęściu Zawiszyna, niemając od Męża na tę dziedziczną Wioskę Kołniany Zapisow, zapadłszy z Przywilejem powtornym na Wieczność zeszlęmu iey mężowi Kurnickiemu wydanym, z pierwszym tylko Przywilejem przez tegoż iey męża Kurnickiego na Lenność uzyskanym stanęła.

Na owczas zasiadający na tym Sądzie Najiaśn: Monarcha Stefan widząc tylko pierwszy Przywilej na Lenność Wsi Kołnian Kurnickiemu wydany, przez Zonę iego składający się, nie mając powtorn go na wieczność teyże Wioski Kołnian przez tegoż Kurnickiego uzyskanego, przed sobą pokładanego, Przywilej Połujana iako posledni zniszczył y skassował, a Zonę Kurnickiego na mocy okazywanego Przywileju Lenności uznał Wsi Kołnian Dożywotniczką.

Do takowego przed Sądem Relacyjnym ukrycia Przywileju powtornego na wieczność; a ukazania tylko pierwszego na Lenność pozostała po śmierci męża Kurnicką cztery pobudzały naszymy.

Dwie ktore dla iey pierwszy Przywilej Lenności dość dobrym y pożytecznym być czyniły: dwie ktore dla teyże Kurnickiey powtorny Przywilej wieczności złym y niepożytecznym być rokowały.

Pierwsza że Przywilej Lenności dla iey męża y iey samey wydany dość był dostatecznym do znikczemnienia Przywileju Połujana iako pierwszy na fundamencie Praw licznych do tego przypadku stosujących się, mianowicie Konst: 1613, Vol. 3. Fol. 172. y Stat. Art. 32. z Roz. 1.

Druga że tym Przywileiem wyraźne iey było nadane dożywocie, przez słowa: *Jemu Zenie y Potomkom Muzkoho Rozaju &c.* A zatym stańte vita iey nie należało Połujanowi uzyskiwać Przywileiu gdy iey było pewne y kwestyonować się nie mogące zatym Przywileiem Lenności od nikogo Dożywocie na mocy Statutu Art. 33. Paragr. 2. z Roz. 1. y Konst: 1550. Vol. 2. Fol. 4. y te to dwie pobudki ktore Przywileiy Lenności dla Kurnickiey czyniły dobrym y pożytecznym.

Drugie dwie maxymy ktore dla teyże Kurnickiey powtorny Przywileiy wieczności złym y niepożytecznym być rokowały.

Pierwsza że gdy ogłosił się z Przywileiem wieczności nie mając żadnych od męża wydanych sobie na Wioskę Kołniany Dziedziczną Zapisów, Pewnie zesłzłego iey męża bracia lub ktorzykolwiek bliscy (bo w tym wieku wraz po śmierci Kurnickiego aby się nieznaydowały niepodobno) od iey te Wioskę jako Prawem Sukcesyi na nich spadającą odbiorą.

Druga że jeśli się nieznaydowali zesłzłego iey męża Kurnickiego Sukcesorowie, naprzykład: jeśli był Cudzoziemcem, a tylko znacznie w Woysku zaśluzonym, aby kto podobnie iak dopiero Urodz: Karnicki Podstoli Infant: na takie Dobra pod szafunek Krolewski podpadające Juris Caduci nie uzyskał Przywileiu. A zatym wołała go zataić niżeli podczas za ukazaniem onego tracić pewnie spodziewane na fundamencie pierwszego Lenności Przywileiu dla siebie dożywocie.

Y te to Maxymy były Karnickiey pobudką do zataienia na wieczność, a ukazania przed Sądem na Lenność, uzyskanych przez męża Przywileiów; ukazała przed Sądem Lenność dowodzący, bo go dość pożytecznym dla siebie być rozumiałą; zataiła wieczność nadający, bo go szkodzącym sobie być sądziła.

Poznawszy w krotce Kurnicka że ten iey bezprawny postępek własnego tylko szukający pożytku, stał się Jllazyą Prawa stając się Instrumentem do przeistaczania natury Dobr tylo Prawami zabronioney, zaraz te swoią niegodziwą czynność, gdy ją musiało o to nie mało strofować sumnienie, usilnemi sposobami odrabiać nazad rozpoczęła.

Wyiała oba Przywileie Extractami z Akt Ziemskich Kowieńskich pierwszy na Lenność w Roku 1568. Julii 28. drugi na Wieczność w Roku 1569. Jan. 15. przez męża swego uzyskane, przyszła z onemi po Approbatę do Nayiaśn: Zygmunta, wyznała być prawdziwym powtorny Wieczności Przywileiy y onego Approbatę uzyskała.

1598 Apr. 10. *Widzieć takowey Konfirmacyiny Przywileiy.*

A tak Natura Wioski Kołnian wspomnionym Dekretem nadwątłona za poprawieniem błędu własnego przez Kurnicką do pierwszey zwrociła się istotności, tak bowiem Prawo, tak Sprawiedliwość, tak nakoniec iamo sumnienie uczynić Kurnickiey doradzało.

Gdy więc Sąd Nayiaśn: został uwiadomionym, że Wioska Kołniany przez powtorny Przywileiy na wieczność w Roku 1569. na dniu 15. Jan. od Nayiaśn: Zygmunta Augusta Kurnickiemu wydany, stała się Ziemską Dziedziczną, że ją w takowey Ziemskości Naturze, zaista Unia, że Kurnicka przez zataie-

nie

nie wprzody Przywileiu Wieczności, lubo dała powód do kwestyonowania Natury Ziemskości Wioski Kołnian dla czterech pomienionych Przyczyn, iednakże takowy błąd swoy przez wyiawienie winy swoiey y przez uzyskanie Konfirmacyi taionego wprzody Przywileiu, poprawiła;

Gdy oraz ma przed sobą składające się Prawo Unii przeistaczania Natury Dobr wszelakich zabraniające, w słowach: *Także Wieczności Feuda abo Lenna, Frymarki, Zamiany Dożywocia, Zastawy wszelakie, na Seymie y bez Seymu uczynione wedle każdego Przywileiu wiecznemi czasy dzierzane być mają, nieprzywodząc ich w żadną wątpliwość ktorymkolwiek obyczajem y wykładem*, łatwo przeto ma zostać przekonanyin, że Wioska Kołniana w Naturze Ziemskości na zawsze trwać powinna.

Nadto Konst: 1507. Roku Vol. 2. Fol. 163r. Tytuło o Metrykach zabezpiecza, że do czasu nastania tey Konst: choćby kto Dobra iakowe bez Przywileiow trzymał, inż one wiecznemi czasy ma dzierżeć bez przeszkody, w słowach: *Ktokolwiek stanu Szlacheckiego co za Przedkow naszych aż do skonczenia y zawarcia Unii, na Seymie Lubelskim y do tego czasu spokojnie trzymał, to wedle Statutu y Prawa W. X. Litt. y warunku na Unii Lubelskiej wiecznemi czasy trzymać ma, bez wszelakich trudności y przenagabania*. Jakżeby przeto Natura Ziemskości Wioski Kołnian Przywileiem ante-Uniowym utwierdzona, a poslednieyszym Konfirmacyinym Korroborowana, bez pogardy Praw pomienionych mogła być przeistoczona.

Jawno więc jest że Wioska Kołniana koniecznie Ziemską Dziedziczną uznana być powinna y w nieinney iak Ziemskiej Naturze na zawsze ma zostawać.

Punkt Drugi.

Ze po wygasley Imienia Szlacheckiego Linii Dobra wszelakie do szafunku Krolewskiego przypadają, tłumaczeniem się nadto prawdą, nie jest potrzebą Sąd Nayiaśn: zatrudniać, dosyć jest złożyć Stat. Art. 17 z Roz. 3 Paragraffo ultimo. Konst. 1562 Vol. 2 Fol. 622 1565 Vol. eodem Fol. 68r, 1588 Vol. eodem Fol. 1209 y 1778 Tit: Kad. Vol. 8 Fol. 955.

Dłumaczać się długo y nad tym, że Kurnicki nie zostawiwszy Sukcessorow odumarł, rownie jest rzeczą mniey potrzebną, nie znalezi się albowiem żadni do tych czas onego Sukcessorowie, niekłócili ani kłocą Urodzo: Meyisztowiczow o należącą sobie po Kurnickim Sukcessyą, owszem przeświadcza to nawet wyż wspomniony Dekret Relacyiny w słowach: *A po żywote jeje otworzył się Prawo Naszo Hospodarskoie, gdyż Kurnicki umer bez Potomstwa*.

Coż dopiero gdy Sąd Nayiaśn: ma złożone przed sobą Prawa miai nowicie Konst: 1588 Vol. 2 Fol. 1209 że po wygasley Lin: Domu Szlacheckiego, Dobra y majątki wszelkie takowych bez zostawienia Sukcessorow odumarłych, do szafunku Nayiaśni Monarchow przypadają y gdy zostaie uwiadomionym, że Mikolay Kurnicki żadnych niezostawił Potomkow, wąpć przeto y najmniey niepowinien, że istotnie Wioska Kołniana do szafunku Nayiaśn: szczęśliwie Panującego Monarchy przypadła.

- Z przełożonych zatym uwag w obu Punktach rzetelna wnosi się Konkluzya, że Przywilej przez Ur. Karnickiego uzyskany, jest Prawny, dobry y sprawiedliwy.
- Prawny jest Przywilej Ur. Karnickiego Podstołego Infant: bo jest exportowany na fundamencie Praw wyżey cytowanych.
- Dobry jest Przywilej Juris Caduci Ur. Karnickiego na Ziemskości Wioski Kołnian uzyskany, bo ta Wioska (iak się dowiodło) została przed czasem Unii Ziemską, a przeto w żadnym sposobie na mocy pokładanych Praw w Lenną lub Dożywotnią przeistoczoną być niemoże.
- Sprawiedliwy jest Przywilej Ur. Karnickiego bo od czasu śmierci aktualnego Dziedzica Mikołaja Karnickiego, żadni legalni jego nieznanym się Sukcesorowie, żadni u pozostałym pod owczas Zony tego spadać powinny na siebie Sukcesyi nie poszukiwali; a choć były iakowe po śmierci Karnickiego o Wioskę Kołniany Spory y Procedera, były zawsze między ustronemiami Osobami, a zatym skoro nie było y nie maż Legalnych Karnickiego Sukcesorow, więc onym żadna dział się nie może krzywda, a tak Przywilej Juris Caduci Ur. Karnickiego jest sprawiedliwy.
- Sprawiedliwy jest Przywilej Ur. Karnickiego y względem samychże Urodzonych Meystowiczow, bo ci choć utracą Wioskę Kołniany, utracą to do czego żadnego sprawiedliwego nie mieli y nie mają Prawa, a utracą nadto po tak długoczasowych nullo Jure wybieranych pożytkach, a zatym gdy utracą rzecz niewłasną y utracą bez obowiązku zwrocenia do czasu Exportowania przez Ur. Karnickiego Przywileiu wybieranych pożytkow, za najmniejszą tey utraty dla siebie poczytywać nie powinni krzywdę, a tak y z tey miary Przywilej Ur. Karnickiego jest sprawiedliwy.
- Toż dopiero gdy Sąd Nayaśn: doskonale uwiadomionym zostaje, że Przywilej Juris Caduci przez Ur. Karnickiego Podstołego Infant: uzyskany jest Prawny, dobry y sprawiedliwy, składa przeto tenże Ur. Karnicki z Prawem y słusznością zgadzając się Proźby.
- 1mo. Utwierdzenia Przywileiu Juris Caduci na Wioskę Kołniany od Nayaśn: szczęśliwie Panującego Monarchy uzyskanego.
  - 2do. Przysądzenia sobie na mocy tego Przywileiu Wioski Kołnian Prawem Ziemskim Dziedzicznym.
  - 3tio. Uznania Kalkulacyi z pożytkow od Daty Exportowanego Przywileiu niesłusznie przez Ur. Meystowiczow wybieranych.
  - 4to. Zwrocenia sobie Expensu Prawnego ad minimum Czerwonych Złoty 30.
- W tych tedyżądaniach swoich, że od sprawiedliwego Sądu zgodny z sprawiedliwością użyłszy wyrok, mocną pokłada nadzieję y w tym celu wyniesiony po obżalowanych Meystowiczow, składa Mandat.

